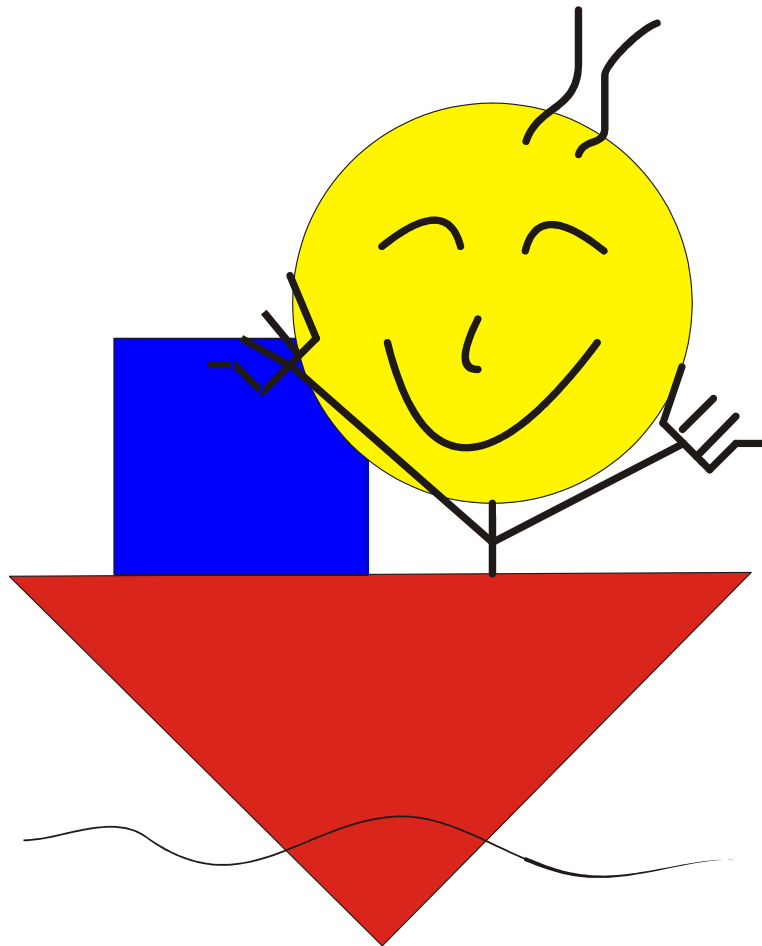

Pedagogisch Beleidsplan

Gastouderbureau

Meer-Opvang

Het pedagogisch beleid gastouderbureau Meer-Opvang

Criteria met betrekking tot de selectie van gastouders
De competenties waarover gastouders moeten beschikken
Criteria ten aanzien van ruimte inrichting, veiligheid en gezondheid

Criteria met betrekking tot de selectie van gastouders:

Algemeen:

- De gastouder is in het bezit van het mbo-2 helpende (zorg en) welzijn of een vergelijkbaar diploma of het certificaat goed gastouderschap.
- Een geregistreerd certificaat Eerste Hulp aan Kinderen van het oranje kruis.
- In het bezit zijn van een verklaring omtrent het gedrag.
- Tijdens de opvang wordt er Nederlands gesproken.
- Indien er kinderen worden opgevangen die tijdelijk in Nederland verblijven mag hiervan afgeweken worden.
- Minimaal 20 jaar zijn.
- De eigen kinderen staan niet onder toezicht.
- Goed telefonisch bereikbaar zijn.
- Duidelijk blijk geven van verantwoordelijkheidsgevoel.
- In het bezit zijn van AVP verzekering/ auto-inzittenden verzekering indien er sprake is van autogebruik .
- Lichamelijk en geestelijk gezond en evenwichtig zijn.
- Regelmatig en gedurende minimaal een jaar beschikbaar zijn voor de opvang.
- Open en flexibele instelling hebben naar ouders, kinderen en gastouderbureau.
- In staat zijn tot het bieden van continuïteit en stabiliteit.
- Duidelijke grenzen kunnen stellen ten aanzien van beschikbaarheid en flexibiliteit.
- Stressbestendig zijn en beschikken over organisatietalent .
- Niet roken of alcohol gebruiken in het bijzijn van kinderen.
- U bent niet op hetzelfde adres woonachtig als de ouders van de kinderen die u opvangt.
- Kinderen niet alleen laten of het toezicht aan anderen overlaten.
- Houding en taalgebruik: maken een beschaafde indruk.

Houding van de gastouder t.o.v. het gastouderbureau:

- Kennis hebben van de inhoud van het pedagogisch beleidsplan van gastouderbureau Meer-Opvang en hiernaar handelen.
- Bereidheid tot het accepteren van de algemene voorwaarden van het gastouderbureau.
- Bereidheid tot het accepteren van begeleiding van het gastouderbureau.
- Bereidheid tot het volgen van cursussen ter bevordering van de deskundigheid.

- Bereidheid tot het uitvoeren van de Risico-Inventarisatie (methode volgens MO-Groep) en tot het uitvoeren van het daarbij behorende actieplan.

Motivatie

- De gastouder staat positief ten opzichte van werkende ouders en de opvang van hun kinderen door anderen dan de eigen ouders.
- De gastouder gaat graag met kinderen om.
- De gastouder ziet het gastkind niet als vervanging voor het niet hebben van eigen kinderen.
- Het gastkind dient niet als therapie voor onverwerkte of huidige problemen van de gastouder.
- Partner en gezinsleden ondersteunen het gastouder zijn.

Gezin waar de gastouder toe behoort:

De gastouder kan haar houding ten opzichte van eigen kinderen en gastkinderen aangeven.

De gezinsleden staan positief ten opzichte van de opvang van gastkinderen.

Aantal eigen kinderen in combinatie met gastkinderen is niet hoger dan toegestaan.

De eigen kinderen kunnen goed overweg met de gastkinderen.

Veiligheid hygiëne en omgevingsfactoren:

- De veiligheid in en om het huis van de gastouder is gewaarborgd.
- De hygiënische omstandigheden voldoen aan de normen.
- In en om het huis van de gastouder is voldoende speel- en rustruimte aanwezig.
- De gastouder heeft deskundigheid op het gebied van ongelukjes met kinderen en kinderziektes.

Pedagogische kwaliteiten van de gastouder:

- De gastouder geeft duidelijk blijk van inzicht in opvoedingssituaties.
- De gastouder is in staat zijn tot het bieden van warmte en geborgenheid aan de gastkinderen.
- De gastouder heeft aandacht voor -en inzicht in – de eigenheid van kinderen en kan de pedagogische aanpak daarop aanpassen.
- De gastouder is in staat om het kind te stimuleren in de eigen ontwikkeling.
- De gastouder heeft ervaring in en / of kennis van de ontwikkeling van kinderen.
- De gastouder is consequent in de omgang met kinderen; ze kan regels stellen en inzien wanneer daar vanaf geweken kan worden.
- De gastouder bezit vaardigheden om activiteiten met kinderen te ondernemen.

Houding van de gastouder ten opzichte van de ouders:

- De gastouder kan openstaan en heeft respect voor een andere leefwijze en andere opvoedingsideeën.
- De gastouder kan zich inleven in de situatie van de ouders.
- De gastouder is in staat tot het maken en nakomen van duidelijke concrete afspraken met de gastouder.
- De gastouder is in staat eventuele problemen bespreekbaar te maken.
- De gastouder bezit goede contactuele vaardigheden.
- De gastouder is bereid tot samenwerking met de ouders.

Criteria t.a.v. de gastouder / ruimte en inrichting / het aantal kinderen/ die bij plaatsing van kinderen gehanteerd worden.

Voor de opvang bij een gastouder geldt dat er tegelijkertijd niet meer dan zes kinderen worden opgevangen in de leeftijd van nul tot dertien jaar, inclusief de eigen kinderen van de gastouder onder de tien jaar.

Hiervoor geldt dat er maximaal vijf kinderen onder de vier jaar opgevangen mogen worden, inclusief de eigen kinderen tot vier jaar.

Er worden niet meer dan vier kinderen opgevangen van nul en één jaar, waarvan maximaal twee van nul jaar; ook weer inclusief de eigen kinderen van deze leeftijd.

	Totaal aantal kinderen van 0 tot 13 jaar	Totaal aantal kinderen < 4 jaar inclusief eigen kinderen	Maximaal aantal < 2 jaar	Maximaal Aantal < 0 jaar
Gastouder opvang	6	5	4	2

De gastouder draagt er zorg voor dat de gehele opvanglocatie ten alle tijden rookvrij is.

Op de opvanglocatie zijn voldoende goed functionerende rookmelders.

Op de opvanglocatie is een goed gevulde EHBO-doos aanwezig.

Op de opvanglocatie is een blusdeken aanwezig.

De gastouder moet zorgen dat de speelruimte en bewegingsruimte in verhouding is het aantal kinderen.

Alle ruimtes waar de gastkinderen worden opgevangen, zoals woonkamer, slaapkamer en buitenruimte moeten voldoende ruimte bieden aan het totaal aantal op te vangen gastkinderen en eigen kinderen.

Voor de binnenruimte (woonkamer) is de norm 3 m² per kind dat betekent dat er minimaal 18 m² vloeroppervlak moet zijn uitgaande van 6 kinderen (eigen kinderen niet meegerekend).

Voor de buitenruimte (tuin) is de norm 4 m² per kind dat komt neer op minimaal 24 m² vloeroppervlak (eigen kinderen niet meegerekend). De buitenruimte hoeft geen eigen terrein te zijn, ook een veilige speelruimte in de buurt volstaat als buitenruimte.

Voor de slaapruiimte geldt een afwijkende norm. De ruimte tussen de bedjes moet minimaal 1 meter zijn, zodat er voldoende loop en bewegingsruimte is in geval van calamiteiten. Ieder gastkind moet een eigen (camping)bed hebben om in te slapen. Kinderen onder de 18 maanden moeten slapen in een eigen kamer, dat wil zeggen dat ze de kamer op het moment van slapen niet delen met andere kinderen.

Indien er meer dan 4 kinderen of meer opgevangen worden (inclusief eigen kinderen) moet de gastouder zorgen dat er een achterwacht geregeld is voor noodsituaties; deze achterwacht moet in noodsituaties binnen 15 minuten op de opvangplek aanwezig zijn. De achterwacht moet vooraf bekend zijn bij het gastouderbureau, hiervoor wordt een formulier ingevuld.

De gastouder moet zorgen dat afspraken zijn gemaakt in verband met het veilig halen en brengen van en naar de basisschool.

Er mogen geen kinderen alleen thuis gelaten worden, of onder toezicht gesteld worden van anderen dan eigen huisgenoten boven de 18 jaar die een verklaring omtrent het gedrag hebben.

Deze afspraken worden altijd met de ouder en de gastouder doorgenomen als een kind geplaatst wordt bij de gastouder.

Deze afspraken zijn:

- Gebruik van veilige autozitjes en fietszitjes.
- Aantal kinderen in de auto bij het halen en brengen van en naar school.
- Kleine kinderen die slapen tijdens haal en brengtijden van schoolkinderen.
- Telefoonnummer van gastouder op school aanwezig.
- De beschikbaarheid van de gastouder onder schooltijd.
- Toestemming kinderen mee op de fiets / in de auto.

De gastouder heeft in de buurt kenbaar gemaakt dat zij kinderen opvangt; zodat bureaus in geval van nood hiervan op de hoogte zijn.

In geval van calamiteiten:

Alarmnummers op overzichtelijke plaats; vluchtweg is niet geblokkeerd.

Overzicht van waar de kinderen liggen te slapen (plattegrond in de meterkast)

Telefoonnummers van de ouders op vaste plek bij de telefoon.

Telefoonnummers van de ouders en lijst aanwezige kinderen ook altijd bij de hand; ook als de gastouder onderweg is.

Zijn de kinderen snel naar buiten te brengen.

Wat is de beste plek om te verzamelen met de kinderen.

Afspraak hoe te handelen in noodsituaties; bijvoorbeeld onverwacht doktersbezoek met de kinderen.

Combinatie van aantal kinderen en aanwezige huisdieren wordt per situatie bekeken.

Competenties ten aanzien van omgang met de kinderen.

Sociale veiligheid

Voor de ontwikkeling van een kind is het nodig dat het zich veilig en geborgen voelt.

Het kind moet zich bovendien geaccepteerd en gewaardeerd voelen. Kinderen hechten erg aan continuïteit en vaste gewoontes. De gastouder geeft de kinderen een gevoel van veiligheid door structuur en regelmaat aan te bieden. De gastouder bouwt een band met het kind op. Door consequent duidelijke regels en gewoontes te hanteren zal zij het kind een gevoel van veiligheid en geborgenheid geven.

Sociale competenties

Elk kind is een individu met een eigen persoonlijkheid, eigen aanleg en daarbij behorend karakter. De gastouder waardeert het kind positief in zijn eigenheid en

neemt het in alle opzichten serieus. De gastouder schept de voorwaarden waarbinnen elk kind zichzelf kan zijn en zich kan ontwikkelen. Dit wordt gedaan door goed naar de kinderen te luisteren en voor hen open te staan zonder direct een oordeel over hen te geven. De gastouder probeert rekening te houden met de wensen van de kinderen. Als dit niet mogelijk is, wordt uitgelegd waarom dit niet kan. Het uitgangspunt is dat de gastouder kinderen de kans geeft om op eigen initiatief contact met elkaar te maken. De gastouder stimuleert kinderen om zelf hun sociale problemen op te lossen. Sociaal gedrag betekent rekening houden met anderen, leren delen en opkomen voor jezelf. Per leeftijdsfase worden andere eisen aan kinderen gesteld. De gastouder leert het kind, onder andere door zelf het goede voorbeeld te geven, welk gedrag aanvaardbaar is en welk gedrag niet. De gastouder stimuleert het kind ook relaties aan te gaan met anderen.

Persoonlijke competenties

Met persoonlijke competenties doelen we op brede persoonskenmerken (zelfstandigheid, vertrouwen, emoties). De ruimte, aanbod van speelmateriaal en activiteiten maar ook de manier van begeleiden moeten voorwaarden bieden tot het ontdekken van de persoonlijke competenties. De gastouder is voornamelijk begeleidend bezig, maar geeft ook duidelijk grenzen aan en legt uit waarom. De gastouder toont respect voor de eigenheid van het kind. Door positieve aandacht voor groei in de ontwikkeling van het kind, stimuleert de gastouder het gevoel van eigenwaarde. Door het welbevinden van kinderen te observeren, krijgt de gastouder een goed beeld van de ontwikkeling van het individuele kind. Ze neemt emoties serieus en geeft kinderen de ruimte om hun gevoelens te uiten. De gastouder helpt en stimuleert het kind nieuwe drempels te nemen.

Overdracht van normen en waarden

Kinderen moeten de kans krijgen om zich de waarden en normen eigen te maken van de samenleving waarvan zij deel uitmaken. Uitgangspunt voor de gastouder is om kinderen respect bijbrengen voor zichzelf en een ander. De normen en waarden zijn zichtbaar in het handelen van de gastouder en haar regels en gewoonten.

Afstemming tussen gastouder en ouder

Een goede voorbereiding van het kind op de nieuwe situatie in het gastoudergezin bepaalt voor een groot deel of de opvang een succes wordt.

Afstemming tussen ouders en gastouders is belangrijk om de opvoedingsmilieus van het eigen en het gastoudergezin dicht bij elkaar te brengen.

Een kind voelt zich prettig en veilig, wanneer ritmen en gewoonten in de verzorging thuis én bij de gastouders goed op elkaar zijn afgestemd.

Ouder en gastouder maken afspraken met elkaar over allerlei onderdelen van de verzorging.

Belangrijke normen en waarden van de ouders en het gastoudergezin moeten op elkaar zijn afgestemd. Bijvoorbeeld op het gebied van godsdienst, omgaan met vriendschappen en conflicten, taalgebruik, respect hebben voor elkaar en elkaars spullen en verantwoordelijkheid leren nemen.

Het is goed elkaars opvattingen te kennen en te bespreken hoe daarmee zal worden omgegaan.

Sommige zaken zullen bij de gastouder anders gaan dan thuis. Dat hoeft geen problemen op te leveren.

Het is belangrijk dat kinderen zien dat er verschillen zijn en hiermee leren omgaan, dit kan een aanvulling zijn op de thuissituatie en zelfs een verrijking.

Respect voor elkaars mening en wederzijds vertrouwen spelen ook hierbij een belangrijke rol.

Veiligheid, hygiëne en gezondheid.

Gastouderbureau Meer-Opvang voert éénmaal per jaar, de Risico Inventarisatie (RI) uit op basis van de risico inventarisatie ontwikkeld door de MO-Groep.

Tijdens de inventarisaties bij de gastouders thuis en de bijeenkomsten over de RI gezondheid zijn de uitkomsten van het plan van aanpak geïnventariseerd.

Elke individuele gastouder ontvangt een plan van aanpak over de RI veiligheid en hygiëne en gezondheid.

Over de uitvoering van de gesignaleerde aandachtspunten zijn met de gastouders afspraken gemaakt.

De RI is een cyclisch proces, de uitkomsten worden meegenomen tijdens het volgende bezoek aan de gastouder.

Bij de gastouders wordt nagegaan of de opvangsituatie intussen gewijzigd is waardoor er mogelijk nieuwe aandachtspunten zullen gelden.

De gastouder moet goed zicht hebben op mogelijke risico's van alle onderdelen van de R.I.

De relatie van het gastouderbureau met de gastouder is gebaseerd op onderling vertrouwen.

Het uitgangspunt blijft ongewijzigd: het gedrag van de gastouder is bepalend.

Inleiding

Het voorliggende document is bestemd voor vraag- en gastouders. Het document bevat een leidraad voor pedagogisch handelen in de praktijk bij het omgaan met kinderen. De leidraad is een uitwerking van de vier opvoedingsdoelen van prof. dr. Marianne Riksen-Walraven, hoogleraar kinderopvang aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. Deze vier opvoedingsdoelen zijn ook vastgelegd in de Wet Kinderopvang van 1 januari 2005.

In de afsluitende paragraaf zijn een aantal uitgangspunten beschreven die Meer-Opvang hanteert om te kunnen zorgen voor een goede samenwerking tussen vraag- en gastouder.

NB: zowel mannen als vrouwen kunnen als gastouder optreden. In de meeste gevallen is de gastouder een vrouw. Ten behoeve van de leesbaarheid van dit document gebruiken wij de 'zij'-vorm als de gastouder bedoeld wordt. Voor 'zij' kan ook 'hij' gelezen worden, als de gastouder een man is.

Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Een kind heeft er behoefte aan zich veilig en geborgen te voelen, te weten dat het geaccepteerd en gewaardeerd wordt. Dat is van groot belang voor de ontwikkeling tijdens het opgroeien. De gastouder schept de voorwaarden voor ieder kind om zichzelf te kunnen zijn en zich verder te ontwikkelen. De huiselijke omgeving en de vertrouwde gastouder dragen ertoe bij dat het kind zich snel thuis zal voelen.

Een kind hecht aan continuïteit en vaste gewoontes. De gastouder zorgt voor een gevoel van veiligheid door structuur, rust en regelmaat te bieden. Vaste activiteiten, liedjes zingen bijvoorbeeld, op vaste momenten. Ook bepaalde rituelen spelen hierbij een rol, zoals het vieren van verjaardagen. De gastouder zal een band met het kind opbouwen door consequent te zijn en duidelijke regels en gewoonten te hanteren. Zo krijgt het kind een gevoel van veiligheid en geborgenheid. De gastouder leeft zich in de kinderen in, en weet wat zijn/haar mogelijkheden en uitdagingen zijn. Rustig en consequent handelen leidt ertoe dat het kind houvast heeft en zich gesteund weet.

Het ontwikkelen van sociale competenties

Elk kind is een individu met een eigen persoonlijkheid, eigen aanleg en een daarbij behorend karakter. De gastouder waardeert het kind positief als uniek individu, en neemt het in alle opzichten serieus. Dit betekent, dat de gastouder goed naar het kind luistert en voor hem/haar openstaat, zonder onmiddellijk een oordeel te geven. De gastouder probeert rekening te houden met de wensen van het kind. Als dit niet mogelijk is, volgt een uitleg waarom dit niet kan. De rol van de gastouder is afhankelijk van de situatie: sturend, corrigerend, ondersteunend of verzorgend. De gastouder stimuleert vriendschap en samenwerking tussen kinderen onderling. Dit doet zij door het samen delen te bevorderen, gericht op het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Zij gaat bewust om met conflicten tussen kinderen. Het uitgangspunt is dat de gastouder kinderen de kans geeft om op eigen initiatief contact met elkaar te leggen.

De gastouder stimuleert de kinderen om zelf hun onderlinge problemen op te lossen.

Het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Met persoonlijke competenties bedoelen wij persoonskenmerken zoals zelfstandigheid, vertrouwen, veerkracht en flexibiliteit. De gastouder toont respect voor de 'eigenheid' van het kind. Zij oefent geen dwang uit om mee te doen aan activiteiten, als het kind dat (nog) niet wil.

Door positieve aandacht te geven, en rekening te houden met de ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt, bevordert de gastouder het gevoel van eigenwaarde.

De gastouder stimuleert het kind grenzen te ontdekken en te verleggen. Zij maakt het kind zich bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten. De gastouder is voornamelijk begeleidend bezig, maar zij geeft ook duidelijk de grenzen aan en zij legt uit waarom deze grenzen er zijn. De ruimte, het aanbod van speelmateriaal en activiteiten, maar ook de manier van begeleiden moeten de gelegenheid bieden tot het ontdekken van de eigen mogelijkheden. Daarbij is het van belang een evenwicht te vinden tussen veiligheid en uitdaging.

Door goed en gericht naar kinderen te kijken, krijgt de gastouder een helder beeld van de ontwikkeling van het individuele kind. Wat het kind zelf kan, moet het ook zoveel mogelijk zelf doen, ook al gaat dat soms langzaam. De gastouder leert het kind te accepteren als het iets (nog) niet kan. Zij biedt het kind hulp waar dat nodig is en zij begeleidt het kind naar het 'zelf kunnen'.

De gastouder helpt en stimuleert het kind nieuwe initiatieven te nemen. Zij heeft (spel)materiaal in of bij huis, gericht op de specifieke ontwikkelingsfase van het kind. De gastouder creëert omstandigheden waarbij de fantasie van de kinderen wordt geprikkeld.

Daarnaast stimuleert, helpt en adviseert zij het kind bij het kiezen van nieuw, spannend en uitdagend materiaal. De buitenruimte bij de gastouder biedt het kind de gelegenheid om te experimenteren en om de eigen mogelijkheden te ontdekken, in relatie tot anderen.

De gastouder geeft het kind de ruimte om emoties te laten zien en begeleidt het om er mee om te gaan. Soms is het nodig het kind te helpen om emoties te verwerken, bijvoorbeeld door te zorgen dat het erover kan praten. Dit bevordert het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde. Zo kan het opgroeien tot een zelfstandig mens, in staat om zijn leefwereld te beheersen. De gastouder stimuleert het kind daarin.

De overdracht van waarden en normen

De gastouder leert het kind de gangbare normen en waarden. Bijvoorbeeld: als je eerlijk bent, afspraken nakomt, hulpvaardig bent en respect hebt voor (de opvattingen en eigendommen van) anderen, ben je een prettiger mens voor je omgeving. En daarmee zal de omgeving ook prettiger op jou reageren.

De gastouder maakt het kind duidelijk welk gedrag gewenst of ongewenst is. Zij corrigeert het kind bij voorkeur door positieve aandacht te geven en het gedrag in de gewenste richting te sturen. Ongewenst gedrag corrigeert zij door het te bespreken en het te beperken.

Bijvoorbeeld door het te negeren, of door het kind iets leuks te onthouden. De gastouder durft op te treden, kan overzicht houden en durft grenzen aan te geven. Zij is zich bewust van haar eigen houding en haar voorbeeldfunctie voor de kinderen.

De afstemming met de ouders

In de relatie tussen gastouder en kind is de inbreng van de eigen ouders van grote betekenis. Een prettige relatie tussen vraag- en gastouder, die gebaseerd is op vertrouwen, heeft een positieve invloed op het kind. Om de samenwerking goed te laten verlopen, hanteren wij de hiernavolgende uitgangspunten.

Een goede voorbereiding van het kind op de nieuwe situatie in het gastoudergezin bepaalt voor een groot deel of de opvang een succes wordt. Afstemming tussen ouders en gastouder(s) is belangrijk om de opvoedingsmilieus van het eigen gezin en het gastoudergezin dicht bij elkaar te brengen. Een kind voelt zich prettig en veilig, wanneer dagindeling, gebruiken en gewoontes in de verzorging thuis en bij de gastouders goed op elkaar zijn afgestemd. Ouders en gastouders maken daarom afspraken met elkaar over allerlei onderdelen van de verzorging.

Belangrijke normen en waarden van de ouders en het gastoudergezin moeten op elkaar zijn afgestemd. Bijvoorbeeld op het gebied van godsdienst, omgaan met vriendschappen en conflicten, taalgebruik, respect hebben voor elkaars opvattingen en eigendommen en het leren nemen van verantwoordelijkheid. Het is goed om dit alles te kennen en te bespreken hoe daarmee zal worden omgegaan. Sommige zaken zullen bij de gastouder echter anders gaan dan thuis. Dat hoeft geen problemen op te leveren. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zien dat er verschillen zijn en dat zij hiermee leren omgaan. Dit kan een aanvulling zijn op de thuissituatie en zelfs een verrijking. Respect voor elkaars mening en wederzijds vertrouwen spelen ook hierbij een belangrijke rol.

April 2010.